

je človeška kri, prosveta, blaginja, če se le polnijo njih žepi.

Toda zaupajmo na Boga in pošteno čustvovanje širokih ljudskih slojev, ki čutijo tudi pri sovražnikih vojsko drugače nego njih državniki. Naša mirovna ponudba je vtila tem širokim ljudskim slojem veliko poguma, da glasneje izražajo svoje želje po miru. Za to upamo, da bo nam Bog venčar v doglednem času naklonil mir in nam poslal svoje anjele, da oznanijo trpečemu človeštvu božično blagovest: Mir ljudem na zemlji!

Kako so Slovenci v Nemčiji obžalovali smrt cesarja Franca Jožefa.

Gladbeck na Vestfalskem,
5. dec. 1916.

Slovenci v Gladbecku, ki so, dasiravno daleč od svojega doma, ohranili cesarju Francu Jožefu in habsburški hiši svojo zvestobo, so priredili v soboto, dne 2. decembra, prisrčno žalno slovesnost po umrlem cesarju. Okoli 9. ure so se zbrali v Lambertinski cerkvi, da prisostvujejo slovesni maši-zadušnici. Došli so v izredno lepem številu možje, žene, otroci in starčki. Zenske so nosile na glavah črne rute, možje pa so bili kot člani avstrijskega vojnega in slovenskega rudarskega društva v čedni uniformi in so nosili črne žalne trakove. Na koru sta bili zastavi slovenskega rudarskega in slovenskega roženvenškega društva. Tudi mnogo Nemcev se je udeležilo žalne slavnosti. Po končani cerkveni slavnosti so se podali Avstriji v dvorano pri Droppoffu. Tam se je predsednik slovenskih društev, kaplan Tensundern, v iskrenem govoru spominjal preminulega cesarja in je slavil njegove nevenljive zasluge za Avstrijo in njegove narode. V istem smislu sta se govorila Slovenca Grosman in Jež. Zborovanje se je vršilo v veliki resnosti in slovesni tihoti. Le sempatje se je slišalo tih intenje nekaterih mož in žen, ki so jokale za svojim dobrim cesarjem. Ob koncu je govornik v imenu vseh Slovencev v Gladbecku izrazil novemu cesarju obljubo zvestobe približno s temi besedami: „Franc Jožef, dober naš cesar, ne živš več Tvoja močna roka ne drži več vajeti vlade, a Tvoj duh bo živel naprej v nas in Tvoji vzgledi nam bodo plavali pred očmi. Tvoje geslo „Z združenimi močmi!“ nam bo tudi naše geslo za celo življenje. Radi tega prisegamo zvestobo Tvojemu nasledniku, prisegamo zvestobo celi habsburški hiši, zvestobo cesarju Karlu. In ta zvestoba, ki jo danes prisegamo, naj bo kot močan zid okrog naše lepe donavske države. Naša zvestoba naj bo kot nerazrušljiv okop okrog starega habsburškega cesarstva proti našim starim sovražnikom, ki bi našo državo radi razrušili. Slovenci, naj si bomo v domovini ali v tujini, smo vedno zvesto udani cesarju in Avstriji!“

Kronanje ogrskega kralja in kraljice.

Kronanje ogrskega kralja in kraljice se bo vršilo v Budimpešti v soboto, dne 30. decembra 1916. Kronanje in svečanosti, ki so z njim v zvezi, se bodo kljub temu, da se je valed vojne moralo marsikaj opustiti, vršile z izrednim sijajem.

Udeležba omejena. — Zastopniki ljudstva navzoči.

Kronanje se bo vršilo ob navzočnosti državnega zbora in ljudstva. Radi izvanrednih razmer in radi zimskega vremena je nemogoče tokratno kronanje izvršiti ob tako obilni udeležbi ljudstva, kot bi si ga ljudstvo želelo. A dasiravno se bo kronanje vršilo v ožjem okviru in na tesnem prostoru, vendar je pripravljala komisija vse potrebno ukrenila, da bodo vsi sloji ljudstva primerno zastopani. Vsaka županija se bo udeležila kronanja po treh določenih odposlancih. Da pa bo moglo kolikor mogoče mnogo ljudstva prisostvovati slavnosti kraljevega kronanja, bodo ob ulicah, kjer se bo pomikal slovesni spreved, postavili v vrsto zastopnike posameznih okrajev in mest. Upravni okraji in manjša mesta pošljejo po 2, večja mesta pa po 4 zastopnike. Poskrbljeno je tudi, da bodo zastopana razna društva, družbe, javni zastopi, delavstvo, šolska mladina itd. Seveda bodo zastopani primerno tudi vojaki, ki se borijo na bojiščih. Kralj in kraljica bosta tako kronana po stari navadi ob udeležbi vsega ljudstva.

Skupna slovesna seja državnega zbora.

Obredi kronanja bodo sledeči: Na dan kronanja bosta imeli obe državni zbornici (poslanska in gosposka) skupno sejo. Seja se bo pričela že ob 6. uri zjutraj v kupolski dvorani državne zbornice, odkoder bodo šli člani zbornic po končani seji v cerkev v trdnjanskem delu mesta, ki je določena za kronanje.

Sedeži in priprave v cerkvi.

Kakor za člane državnih zbornic, se bodo v cerkvi določili posebni sedeži tudi za člane cesarske hiše, papeževga nuncijskega, škofe in duhovščino, zastopnike drugih držav, dostojanstvenike, zastopnike ljudstva itd. Sedeži bodo že vnaprej za vsakega posameznika natanko določeni. Prevlečeni bodo z rdečim baržunom. Za obrede ob kronanju in za prostor, kjer bo kralj prisegel, se bodo napravili posebni odri. Stene v cerkvi, kjer se bo vršilo kronanje, se bodo prevlekle z rdečim suknom, na katerem bo vшит bel ogrski dvojni križ. Vse to bi naj spominjalo na stare čase ogrske preteklosti. Dvorni služabniki bodo skrbeli za red v cerkvi.

Kralj in kraljica prihajata.

Ob trideletni deveto uri se bosta podala kralj in kraljica s svojim spremstvom iz kraljevega gradu proti cerkvi. Kraljevska dvojica se bo vozila v osemvprednem gala-vozu, v katerega bodo vprašeni sami konji-belci. Na obeh straneh voza bodo korakali dvorni lakajji (služabniki) in člani kraljeve ogrske garde na konjih. Udeleženi svečanosti se bodo istotako vozili v vozovih.

Spreved v cerkev.

Slovesni spreved se bo vil čez Jurjev trg, Jurjevo ulico, Disov trg in Tarnok-ulico. Ko dospje slovesni spreved na Szentharomsag-trg, izkaže tam stojajoča stotnija ogrskih domobrancev kraljevski dvojici dolžno čast, nakar se zavije spreved pred cerkev sv. Matija, ki je določena za kronanje. V sprevedu bodo plemiči-zastavonoše nosili deželne prapore. Pri tem se bo po možnosti oziralo pred vsem na one plemiče, kojih predniki so pri poprejšnjih kronanjih nosili prapore. Nastalo je vprašanje, ali bi se naj tudi tokrat nosilo v sprevedu prapor Bolgarije. Vprašanje se je ugodno rešilo, ker je že stara zgodovinska navada, da se bolgarski prapor nosi pri slovesnem sprevedu kronanja.

Sprejem v cerkvi.

Ob cerkvenih vratih bo knezonadškof-primas na čelu višje duhovščine sprejel kralja in kraljico. Knez-primas bo izročil kraljevi dvojici razpelo, katero poljubita in ju poškopril s blagoslovljeno vodo. Kralj in kraljica se nato s svojim ožjim spremstvom podasta v takozvano Loreto-kapelo na desni strani Matijeve cerkve. V kapelo se je že prejšnji dan prenesla krona sv. Stefana in druga znamenja (insignije) za kronanje. Med tem je višja duhovščina šla pred oltar, da opravi svoje molitve. Ko se je v cerkvi vse uredilo in so že vsi udeleženci na svojih prostorih, prideta kralj in kraljica po sredini cerkve h glavnemu oltarju, se globoko priklonita pred nadškofom in zavzameta prostor na kraljevskem prestolu, ki je postavljen pred Najsvetejšim. Kaloški nadškof stavi nato zahtevo na kneza-primasa, ki sedi levo od glavnega oltarja, da začne izvrševati obrede. Na obeh straneh prestola stojijo plemiči, ki so nosili znamenja za kronanje in 11 plemičev-zastavonoš.

Kronanje.

Nato se prične slovesna sv. maša, med katero se izvrši kronanje. Knez-primas in namestnik palatina postavita kralju, ki kleči na stopnici pred glavnim oltarjem, krono na glavo. Knez-primas poda nato kralju v roke kraljevsko žezlo in ga vodi k prestolu. Kraljici se krona sv. Stefana ne dene na glavo, temveč se z njo knez-primas in namestnik palatina dotakneta samo obeh kraljičinih ram. Predno se dotakneta s krono kraljičinih ram, molijo škofje litanije vseh svetnikov, jo mazilata ter ji podata žezlo. Po kronanju jo vodita k prestolu poleg kralja.

Po glavnih obredih poklekne kralj na klečalnik in priseže pred Najsvetejšim, da hoče varovati mir in čuvati pravico. Po tej prisegi poda knez-primas kralju sv. razpelo, da jo poljubi. Ko je knez-primas s škofi zmolil litanije vseh svetnikov, mazili kralja. Med sv. mašo je kralj v cerkvi prepasan z mečem sv. Stefana. Pri darovanju poda knez-primas klečeči kraljevski dvojici pateno (pokrivalo keliha), da jo poljubi. Po končanem kronanju zamahne kralj tudi v cerkvi z mečem na vse štiri strani.

Streljanje s puškami in topovi.

Pri važnejših obredih bo stotnija domobrancev na trgu Szentharomsag oddala skupne strele (častne salve). Na mestnem hribu Gellert pa se bo s topovi oddal 101 strel. Zvonilo se bo z vsemi zvonovi po vseh mestnih cerkvah. Med cerkvenimi svečanostmi se bo proizvajala v cerkvi slovita mašna pesem Franca Liszt.

Kraljica zapusti cerkev.

Po slovesni sv. maši zapusti kraljica s svojim ožjim spremstvom, službujočimi dvorjanicami, cerkev in se odpelje v osemvprednem gala-vozu na kraljevski dvor. Jezdeča telesna straža in huzarji jo spremljajo.

Na Ogrskem je namreč stara navada, da merajo žene poprej zapustiti družbo in se podati proti mečem domov, da mu pripravi kosilo. Kraljica sicer ne gre v grad pripravljat kosila, a z odhodom kraljice bi se naj pokazalo, da se čuvajo stare navade in običaji ogrskega naroda.

Imenovanje novih vitezov.

Stara navada ogrskega kraljevskega kronanja je, da kralj ta dan imenuje več — navadno 12 — novih vitezov. Ko se je kraljica odstranila, se prične v cerkvi slavnost imenovanja vitezov. Za viteze zlate ostroge se predlagajo taki, ki so se na bojišču s svojo hrabrostjo posebno izkazali, in so bili odlikovani z višjimi odlikovanji. Imenovanje vitezov se vrši na sledeči način: Njegovo Veličanstvo sedi na svojem prestolu in se z mečem sv. Stefana dotakne ramen novoimenovanih vitezov. Namestnik višjega sodnika najvišjega sodnega dvora in minister najvišjega kraljevskega dvora jih kliče zaporedoma pred kraljevski prestol, kjer pokleknejo na srednje stopnjico.

Kralj priseže na ustavo.

Po imenovanju novih vitezov grede udeleženci iz cerkve. Najprvo grede odposlanci županij, člani državnega zbora, ministri, nato kralj v spremstvu plemičev-zastavonoš, plemičev-praporščakov, namestnika palatina in nadvojvod, kakor tudi višje duhovščine na čelo, ki vodi k sohi sv. Trojice, pri kateri je napravljen oder, na katerem kralj slovesno priseže na ustavo. Kralj, kateremu sledijo namestnik višjega dvornega konjarja, ki nosi potegnjen državni meč in škof z apostolskim križcem, nadalje knez-primas in kaloški nadškof, namestnik palatina in predsedstvo obeh zbornic državnega zbora, stopi na slavnostni oder. V levi roki drži križ, tri prste desne roke pa drži kvišku, pripravljen priseči, obraz ima obrnjen proti vzhodu. Ob navzočnosti članov državnega zbora, županij in ljudstva stori kralj prisego na ogrsko ustavo.

Ogrsko državno pravo daje ogrskemu primasu, ostrogonskemu nadškofu, pravico do odlične uloge pri slavnostih kraljevega kronanja. Od kronanja l. 1867 je nadškof član komisije, ki sestavlja besedilo kraljeve prisege, in član odposlanstva, katero izroči besedilo kralju. Nadškof besedilo prisege, ki mu je izročil namestnik palatina, glasno kralju prečita.

Hrib kronanja.

Veliki župani cele Ogrske že sedaj pošiljajo iz vseh okrajev v Budimpešto prst, iz katere bode zgrajen hrib kronanja. Izbrana so posebna zgodovinska mesta, od katerih se vzame gornja plast prsti. Na tem hribčku bo kralj z mečem na dan kronanja napravil 4 zgodovinske zamane na vse štiri strani. Komitat Segedin bo poslal prst s takozvanega Kiraly-Halom prostora, na katerem je leta 1883 stal cesar Franc Jožef I. Stolni beli grad bo pa poslal vagon prsti z zgodovinske gore Arpad in z Andrejeve trate, t. j. z mesta, kjer je kralj Andrej II. dal razglasiti zlato bulo. Baronyški okraj pošlje prst iz Mohača, Cikloša in Pečuha. V Pečuhu se bo vzela prst za kraljevi hribček s tistega mesta, kjer je stala prva madžarska univerza, ki jo je ustanovil kralj Ludovik Veliki.

Posamezne občine se obračajo zadnje dni brezovno do komisije, ki mora zgraditi hribček, da naj sprejme tudi prst iz teh občin. Dan za dnevom dohajajo zaboji s prstjo od vseh strani Ogrske v Budimpešto.

Kralj gre zopet v cerkev.

Po storjeni obljubi gre kralj s svojim spremstvom zopet v cerkev, kjer kleče opravi pred Najsvetejšim zahvalno molitev. Med tem, ko kralj v cerkvi molí, se uredi zopet spreved v red.

Spreved v kraljevski grad.

Slovesni spreved otvorijo huzarji. Spreveda se udeležijo: odposlanci velikih županij, člani državnih zbornic pod vodstvom predsedstev, ogrski in skupni ministri, ki grede peš. Na konjih se udeležijo spreveda: kraljevi ogrski klciar, 11 zastavonoš in kraljev ogrski najvišji dvorni vratar, plemiči-praporščaki, ki nosijo znamenja kronanja, namestnik palatina, nadvojvode, Njegovo Veličanstvo kralj; nekoliko na desno škof z apostolskim križem, na levo namestnik kraljevega ogrskega najvišjega konjarja z potegnjenim državnim mečem, za njim kraljev ogrski višji dvorni mojster, kraljev ogrski višji dvorni komornik, kapitan ogrske telesne straže in generalni pribočnik, na obeh straneh ogrska garda, nato pa oddelek ogrske telesne straže. Za njimi se peljeta v vozu oba kraljeva komisarja in oba varuha krone in za njimi istotako v vozu višja duhovščina. Spreved zaključí eskadron huzarjev.

Na hribček kronanja.

Spreved v kraljevi grad se bo pomikal po Tarnok-ulici čez Disov trg, po Jarjevski ulici na trg Sv. Jurija. Predno pa odidejo udeleženci spreveda v grad, se ustavijo še pri hribčku kronanja, ki se nahaja na trgu Sv. Jurija. Njegovo Veličanstvo ogrski kralj se poda na konju na hribček. Na hribčku bo napravil z mečem sv. Stefana štiri zamaha na vse štiri strani sveta. Knezo-nadško-primas bo nato čital kraljevo prisego na ustavo. Kralj glasno ponavlja besede prisege. Po prisegi bo kralj na konju zapustil hribček in se bo vrnil obdan od spremstva na konjih, v kraljevi dvorec.

Palatin.

Palatin je kraljev namestnik, ki je v prejšnjih časih stalno prebival v Budim ešti. Ker sedaj Ogrska nima no enega palatina, bo ogrski državni zbor izvolil namestnika palatina, ki bo obenem z ostrogonskim knezonadško-primasom kronal kralja Karella in kraljico Cito.

Pojedina po kronanju.

Zadnji obred kronanja je pojedina. Člani drž. zbornice in velikaši, ki so bili pri kronanju v cerkvi, se podajo v nalaše za to pripravljeno dvorano kraljevega gradu, kamor se podajo tudi kralj in kraljica z ožjim spremstvom. Kralj in kraljica se vsedeta na nekoliko višji sedež ob pogrneni mizi.

Pojedine se vdeležijo razven kralja in kraljice še tudi primas-nadško-ostrogonski, papežev nuncij, nadško iz Kaloše in namestnik palatina.

Kralju in kraljici strežejo pod vodstvom najvišjega dvornega točaja državni poslanci, katere je državna zbornica nalaše v ta namen izvolila. Pri pojedini ima knez-primas slovesno napitnico na kralja in kraljico.

Po končani pojedini zapusti dvorano kraljeva dvojica in višje spremstvo. Člani obeh zbornic se nato zberejo k seji v državni zbornici, sestavijo in podpišejo zapisnik kronanja. Obred kronanja je s tem končan.

Popoldne istega dne se bodo kraljici poklonile dvorne gospe in gospe za to določenih drugih dostojanstvenikov.

Postranski obredi kronanja.

V zvezi s kronanjem je še tudi več drugih obredov. Krona sv. Stefana in druga kraljeva znamenja za kronanje se prenesejo iz kraja, kjer so bila shranjena, v kraljevo stanovanje, od tam v cerkev, kjer se vrši kronanje, po dovršenem kronanju se pa za nekaj ur izpostavijo v cerkvi, nakar se zopet shranijo v določene prostore. Krona sv. Stefana in druga znamenja za kronanje se prenesejo 2 dni pred kronanjem v notranje prostore kraljevega gradu z namenom, da se za kronanje primerno pripravijo, zlasti plaše sv. Stefana sme samo kraljica z lastno roko primerno pripraviti.

Dan pred kronanjem se prenese krona sv. Stefana in druga kraljevska znamenja za kronanje v slovesnem sprevedu iz kraljevega gradu v cerkev, kjer se vrši kronanje in se poizkušajo v stransko kapelico cerkve, v takozvano loretsko kapelico.

Po dovršenem kronanju prenesejo istotako krono sv. Stefana in druga kraljevska znamenja v slovesnem sprevedu v cerkev, kjer se javno izpostavijo skozi tri dni. Tretjega dne se prenesejo nazaj v kraljevi grad, kjer se shranijo na določenem prostoru. Te obrede izvršujejo dva od kralja imenovana komisarja, oba stražarja krone sv. Stefana, namestnik najvišjega sodnega dvora ter odposlanstvo obeh zbornic.

Priprave za kronanje.

V velikanski dvorani kraljevega gradu, kjer je shranjena krona sv. Stefana, se je vršil dne 15. decembra opoldne komisijonalni ogled na licu mesta. Udeležili so se ga stražar krone grof Bela Szechenyi, dvorni maršal ogrski grof Nikolaj Szecsen, ravnatelj za dvorne obrede dvorni svetnik Nepalek, vodja dvornega maršalskega urada dvorni svetnik Aladar Szegedy-Massak, ministrski svetnik v pravosodnem ministrstvu Julij Tomezanyi, poveljnik kronске straže major Julij Halas in tajnik ministrskega predsedstva baron Karel Kazay. Komisija se je prepritala, da je železna omara, v kateri je shranjena krona sv. Stefana, nepoškodovana, da je kraljevi pečat nepoškodovan ter da je tudi plaše sv. Stefana, ki je razgrnjen na železno ploščo, popolnoma nedotaknjen. Skrinje pri tej priliki niso odprli, ker je potreba posebnega kraljevega dovoljenja, da smejo ta kraljevi pečat odstraniti. Dan pred kronanjem bodo položili krono sv. Stefana na nalaše za to zgrajen krasen voz in jo prepeljali do cerkve za kronanje. Za vozom bodo korakali čuvaji krone, na čelu jim poveljnik, stražarji krone s helbardami. Po končani komisiji so zaklenili dvorano s ključem obeh čuvajev krone in s ključem ministrskega predsednika. — Novi čuvaj krone grof Julij Ambroczy bo storil prisego pred kronanjem, ob priliki, ko se bo odstranil pečat od železne skrinje, v kateri je shranjena krona sv. Stefana.

Ljudsko prerokovanje.

O kronanju kralja in kraljice je med narodi na Ogrskem razširjenih cela vrsta prerokovanj in pravljic. Med Slovaki je razširjeno sledeče prerokovanje: Ako na dan kronanja deži ali sneži, bo vladal kralj v bogatih letih. Pšenica in rž bo rodila stoter sad, žitne shrambe bodo polne najzlahnejšega žita, in vsako drugo leto bo toliko vina, da bo primanjkovalo posode. In „najvišja gospodinja“ (kraljica) bodo imela srečo pri živinoreji in gospodinjstvu sploh. Masti in mesa ter pogae bo toliko, da bodo popotniki pri vsaki hiši dobro postreženi. Ako se na dan kronanja med dežjem ali snegom za nekaj časa pokaže tudi zlato sonce, bo imel kralj tako nazobljene svoje blagajne, da mu ne bo treba naložiti deželnih davkov. Če je ta dan mirno vreme, brez vetra, bo za časa vladanja novega kralja vladal mir in red. Kralj bo živel v miru s svojimi sosedi in ne bo prelival krvi. Ako se kralju pri kronanju in prisegi nobena beseda ne spodreče, bo imel srečo v družini, ako pa mu kaka beseda spodleti, pa se že na dan kronanja zbirajo črni oblaki nad njim in njegovo hišo.

Ako celi dan sije sonce, bo na Ogrskem zaporedoma več let tako slaba letina, da bo primanjkovalo kruha tudi v kraljevi družini. Ako je čez opoldan gosta megla, kraljica ne bo imela sreče pri svojem gospodinjstvu, ne pri živinoreji. Viher in vetrovi na dan kronanja pomešajo, da bodo za časa kraljevanja novega kralja nastali domači in zunanji prepiri ter krvave vojske.

Novo ministrstvo.

Körberjevo ministrstvo je odstopilo. Bilo je le 45 dni v službi. Cesar je pozval dr. Spitzmüllerja, trgovskega ministra v Stürgkhovem ministrstvu, da sestavi novo ministrstvo. Do danes, dne 20. dec., se Spitzmüller ni sestavil novega kabineta.

Zakaj je Körber odstopil? Stürgkh je z Ogr dogovoril novo nagodbo, kakor pravijo, za dobo 20 let. Körber je pregledal nove nagodbene točke z avstrijskega stališča in ni bil z njimi zadovoljen. Ogrji pa so zahtevali, da se naj nagodba sklene, kakor so jo dogovorili s Stürgkhom, nespremenjena in se naj vzakoni kakor najhitreje, t. j. že pred novim letom 1917. Körber se ni hotel udati, po njegovih mislih bi bila avstrijska državna polovica oškodovana, in je rajše odstopil. Spitzmüller je sprejel sestavo novega ministrstva in se je s tem izrekel, da sprejme za Ogr ugodno nagodbo. Saj je tudi sam pri njej v odlični meri sodeloval kot trgovski minister.

Nemške avstrijske stranke silijo v Spitzmüllerja že sedaj, predno je sestavil ministrstvo, da, predno sklječe državni zbor, brez njega vzakoni v Avstriji tudi nemščino kot državni jezik, da odcepi Galicijo, da uredi razmere na Češkem v nemškem smislu in da upelja za državni zbor nov pravilnik z nemškim razpravljalnim jezikom. Nemške narodnosti, ki so v Avstriji v večini, pa temu odločno ugovarjajo, ker se mera na vse narodnosti emati ozir, če se Avstrija nanovo uredi, in ne samo na nemško. Politične razmere v javnosti in državnem zboru bi se neizmerno poostrele, ako bi Spitzmüller poslušal samo Nemce.

Oče Spitzmüllerjev je bil rodom žid in zdravnik na Dunaju. Sin je že krščen. Predno je postal Spitzmüller trgovski minister, je bil upravitelj Rothsildove banke na Dunaju. Za to tudi kmetje ne sprejemajo Spitzmüllerjevega ministrstva z nobenim navdušenjem. Kakor se sliši, Hrvat in Slovenci tudi v tem kabinetu ne dobijo nobenega zastopnika. Bog varuj Avstrijo in njene narode vsega hudega!

List „Pravo Lidu“ in drugi češki listi so prinesli vest, da je dr. Spitzmüllerjevo ministrstvo le prehodno in da je pravi kandidat za ministrsko predsedništvo Konrad princ Hohenlohe, sedanjí skupni finančni minister in prejšnji cesarski namestnik v Trstu. Tudi „Neueste Münchener Nachrichten“ in drugi nemški listi prinašajo to vest.

Zelo zanimivo je, kar prinaša „Tagespost“ o novem ministrskem predsedniku. Pravi, da je Spitzmüller voditelj velekapitalističnih krogov, ki se zbirajo okoli Rothsildove banke in da ima svojega najhujšega nasprotnika v ravnatelju dunajske Zemeljske banke dr. Sieghartu, ki je tudi zbral okoli sebe cel venec kapitalistov. Pričakovati je torej, da se bo za kulisami bil boj med različnimi kapitalističnimi strujami, a nepoučena javnost bo mislila, da se gre za važne zadeve države, dežel in narodov.

Ako res misli dr. Spitzmüller izvesti kake izpremembe v notranji uredbi Avstrije, potem bi bilo ne samo spodobno, ampak tudi potrebno, da pokliče v svoj kabinet tudi zastopnika avstrijskih Jugoslovancev, kajti dr. Spitzmüller ne pozna naših razmer in najmanj. Avstrijski Jugoslovanci zelo težko občutijo to zapostavljanje, ki se jim prizadaja od ministrstva do ministrstva. Zakaj bi se naj z nami ne postavilo ravno tako kakor z drugimi avstrijskimi narodi, tega ne razumemo v današnjih časih prav nič več. Gotovo je pomen Hrvatov in Slovencev za državo tako velik kakor kateregakoli drugega naroda.

Načrtovani glasovi pa pravijo, da hoče Spitzmüller vladati z državnim zborom. V tem smislu bo baje sestavil tudi svoj kabinet. Govori se, da to kabinet tako-le izgleda:

Predsedstvo: Spitzmüller; notranje: Handl; domobranstvo: Georg; pravosodje: Senk; bogočastje: Husarek; železnice: Förster; javna dela: Trnka; poljedelstvo: Serenyi; trgovina: negotovo; finance: Wimmer; Galicija: Bobžinski. Izmed teh so Trnka in Serenyi Čeha, Bobžinski in Senk Poljaka in drugi Nemci.

Grčija.

Četverosporazum je zahteval od Grčije, da mora premestiti vse grške čete iz severnega dela Grčije v južno Grčijo, da ne bi padle Sarraolovi armadi v hrbet. Zahtevi se je morala Grčija ukloniti. — Blokada ali zaprtje grške obali po četverosporazumovih vojnih ladjah se nadaljuje. Grški kralj je proglasil Venizelosa za izdajalca domovine. Grško vladno časopisje izjavlja, da so Grki odločno pripravljeno braniti do skrajnosti neodvisnost Grčije napram četverosporazumu, ki pritiska z novimi nasilstvi na ubogo deželo. Zasedel je dva grška otoka ter zahteval, da Grčija umakne iz Aten vse svoje čete. Grška vlada je proti temu novemu nasilstvu vložila odločen ugovor.

Rumunsko bojišče.

V Rumuniji so naši od zadnjega našega poročila prekoračili reki Buzeu (izvira na Sedmograškem in se izliva v Dnjestr) in Kalmatujul (se izliva severno od Harsove v Donavo) in se bližajo reki Seret, kjer pripravljajo Rumuni in Rusi glavni odpor. Dne 14. decembra smo zavzeli mesto Buzeu, ki leži 90 km severovzhodno od Bukarešte ob reki Buzeu. Mesto je velevažno železniško križišče. Sedaj stojijo naši že kakih 15–20 km severno mesta Buzeu.

Tudi v Dobruči smo začeli zopet prodirati. Bolgari so potisnili Rumune in Ruse preko črte Bahadah—Ostrovo.

V gorovju severno od mesta Buzeu je več rumunskih divizij popolnoma odrezanih od ostale armade. V severovzhodnem obmejnem sedmograškem gorovju se vršijo hudi boji med našimi in rusko-rumunskimi četami. Naše postojanke so trdne.

Naša sedanja rumunska fronta se je v teku 1 meseca skrajšala za 900 km. Naši imajo zasedene že več kot polovico Rumunije.

Naš plen v Rumuniji.

V bojih z Rumuni so naše čete zavsem vjele 165.000 mož, med temi 1700 častnikov, 422 poljskih topov, 21 težkih možnarjev, 364 strojnih pušk in 200 tisoč navadnih pušk. Nadalje je prišlo v naše roke: 156 železniških lokomotiv in 4400 železniških vozov. Koliko smo uplenili žita in drugih živil ter drugega vojnega gradiva, se ni natanko dognano. Plen je tako velik, da se cele naše armade v Rumuniji lahko prehranijo in se še poleg tega pošiljajo velike množine živil v Avstrijo in Nemčijo.

Rusko bojišče.

Rusi poskušajo sedaj tu, sedaj tam predreti našo bojno črto. Napadajo v prostoru vzhodno od Kezdivasarhelyja, v bukovinskih Karpatih, ob železnici Tarnopol—Zlocov, zahodno od Lucka in na severu pri Dvinskem, a povsod brez uspeha. Zadnje dni pošiljajo Rusi močne čete ob spodnji tok reke Seret — Rumunom na pomoč.

Italijansko bojišče.

Glavni dogodek zadnjih dni na laški fronti je obisk cesarja Karella pri Beroevičevi armadi. (Glej naš uvodni članek!) Slehernega slovenskega vojaka bo gotovo navdahnilo posebno veselje, da naš vladar govori slovenski ter priznava in hvali požrtvovalnost našega naroda.

Sicer pa na laški fronti razun artilerijskega ognja nič posebnega.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču hudi boji severno od Verduna Dne 15. decembra se je Francozom severno od Verduna po večdnevni artilerijski pripravi posrečilo potisniti Nemce za 3 km nazaj, zavzeti verdunski predutrdbi Hardaumont in Besovaux ter dve vasi; v bojih dne 18. decembra pa nemško postojanko Chambrette ob reki Mozi.